

Cuprins

PARTEA I

ASPECTE INTRODUCTIVE 5

CAPITOLUL I. NOȚIUNEA, APARIȚIA, EVOLUȚIA, AUTONOMIA ȘI IZVOARELE DREPTULUI FAMILIEI 7

Secțiunea 1. *Noțiunea dreptului familiei* 7

Secțiunea a 2-a. *Apariția și evoluția dreptului familiei* 7

Secțiunea a 3-a. *Autonomia dreptului familiei* 8

1. Prezentarea generală a elementelor care impun autonomia 8

2. Analiza elementelor care impun autonomia dreptului familiei 8

2.1. Obiectul de reglementare 8

2.2. Metoda de reglementare 10

2.3. Principiile generale ale dreptului familiei 10

2.4. Calitatea subiectelor de drept 15

Secțiunea a 4-a. *Izvoarele dreptului familiei* 15

1. Noțiunea de izvoare ale dreptului familiei, în sens formal 15

2. Clasificarea izvoarelor dreptului familiei în funcție de apartenență 15

2.1. Izvoarele interne ale dreptului familiei 15

2.2. Izvoarele internaționale ale dreptului familiei 15

3. Situația lacunelor legislative 18

CAPITOLUL II. CORELAȚIILE DREPTULUI FAMILIEI CU ALTE RAMURI DE DREPT 19

1. Precizare prealabilă 19

2. Corelațiile dreptului familiei cu alte ramuri de drept 19

2.1. Corelația dintre dreptul familiei și dreptul constituțional 19

2.2. Corelația dintre dreptul familiei și dreptul administrativ 19

2.3. Corelația dintre dreptul familiei și dreptul civil 19

2.4. Corelația dintre dreptul familiei și dreptul procesual civil 20

2.5. Corelația dintre dreptul familiei și dreptul muncii 20

2.6. Corelația dintre dreptul familiei și dreptul penal 21

2.7. Corelația dintre dreptul familiei și dreptul procesual penal 21

2.8. Corelația dintre dreptul familiei și dreptul internațional privat 22

PARTEA a II-a

DESPRE FAMILIE 23

TITLUL I

CONSIDERAȚII GENERALE PRIVIND RELAȚIILE DE FAMILIE.

UNIUNEA CONSENSUALĂ (CONCUBINAJUL) 25

CAPITOLUL I. CONSIDERAȚII GENERALE PRIVIND RELAȚIILE DE FAMILIE 25

Secțiunea 1. <i>Aspecte sociologice și juridice privind familia</i>	25
1. Familia – fenomen social.....	25
2. Familia – definire sociologică și juridică.....	26
Secțiunea a 2-a <i>Funcțiile familiei</i>	32
1. Funcția biologică (demografică).....	32
2. Funcția economică.....	33
3. Funcția educativă.....	33
CAPITOLUL II. UNIUNEA CONSENSUALĂ (CONCUBINAJUL).....	35
Secțiunea 1. <i>Noțiunea și condițiile concubinajului</i>	35
1. Noțiunea de concubinaj.....	35
2. Condițiile concubinajului.....	35
Secțiunea a 2-a <i>Dovada concubinajului</i>	35
Secțiunea a 3-a <i>Efectele concubinajului</i>	35
Secțiunea a 4-a <i>Situația juridică a concubinajului în România</i>	36

TITLUL II

CĂSĂTORIA 38

CAPITOLUL I. LOGODNA.....	38
Secțiunea 1. <i>Considerații introductive privind logodna</i>	38
Secțiunea a 2-a. <i>Reglementarea logodnei în dreptul românesc</i>	39
Secțiunea a 3-a. <i>Noțiunea și natura juridică a logodnei</i>	39
Secțiunea a 4-a. <i>Caracterele juridice ale logodnei</i>	40
Secțiunea a 5-a. <i>Condițiile de fond pentru încheierea logodnei</i>	41
1. Precizări prealabile.....	41
2. Condițiile de fond pentru încheierea logodnei.....	41
Secțiunea a 6-a. <i>Situația formalităților pentru încheierea logodnei</i>	45
Secțiunea a 7-a. <i>Dovada logodnei</i>	45
Secțiunea a 8-a. <i>Efectele logodnei</i>	45
Secțiunea a 9-a. <i>Nulitatea logodnei</i>	46
1. Noțiunea și clasificarea nulității logodnei	46
2. Nulitatea absolută a logodnei.....	47
3. Nulitatea relativă a logodnei.....	47
4. Efectele nulității logodnei.....	48
Secțiunea a 10-a. <i>Încetarea logodnei</i>	48
1. Precizări prealabile.....	48
2. Ruperea logodnei.....	49
2.1. Cazurile ruperii logodnei.....	49
2.2. Efectele ruperii logodnei.....	50
2.2.1. Prezentarea generală a efectelor ruperii logodnei.....	50
2.2.2. Obligația de restituire a darurilor.....	50
2.2.3. Răspunderea pentru ruperea abuzivă a logodnei	51
Secțiunea a 11-a. <i>Aplicarea în timp a dispozițiilor Codului civil privitoare la logodnă</i>	53
CAPITOLUL II. NOȚIUNEA, SCOPUL, NATURA ȘI CARACTERELE JURIDICE ALE CĂSĂTORIEI.....	54
Secțiunea 1. <i>Noțiunea și scopul căsătoriei</i>	54

Secțiunea a 2-a. <i>Natura juridică a căsătoriei</i>	54
Secțiunea a 3-a. <i>Caracterele juridice ale căsătoriei</i> ¹	57
CAPITOLUL III. ÎNCHEIEREA CĂSĂTORIEI	60
Secțiunea 1. <i>Noțiuni introductive privind condițiile încheierii căsătoriei</i>	60
Secțiunea a 2-a. <i>Condițiile de fond pentru încheierea căsătoriei</i>	60
Secțiunea a 3-a. <i>Formalitățile pentru încheierea căsătoriei</i>	71
1. Precizări prelabile	71
2. Formalitățile pentru încheierea căsătoriei.....	71
2.1. Formalitățile premergătoare încheierii căsătoriei.....	71
2.2. Formalitățile încheierii căsătoriei.....	75
CAPITOLUL IV. FORMALITĂȚILE ULTERIOARE ÎNCHEIERII CĂSĂTORIEI	79
Secțiunea 1. <i>Operațiunile pe care le efectuează ofițerul de stare civilă după încheierea căsătoriei</i>	79
1. Înregistrarea căsătoriei.....	79
2. Formalitățile privind regimul matrimonial	79
3. Eliberarea și, după caz, anularea unor acte	80
Secțiunea a 2-a. <i>Dovada căsătoriei</i>	80
Secțiunea a 3-a. <i>Celebrarea religioasă a căsătoriei</i>	80
CAPITOLUL V. EFECTELE CĂSĂTORIEI	81
Secțiunea 1. <i>Noțiunea și clasificarea efectelor căsătoriei</i>	81
1. Noțiunea de efecte ale căsătoriei	81
2. Clasificarea efectelor căsătoriei	81
1. Considerații generale privind relațiile personale dintre soți	81
2. Drepturile și îndatoririle (obligațiile) personale ale soților.....	83
3. Corelația dintre drepturile și îndatoririle personale ale soților, libertatea individuală a acestora	85
Secțiunea a 3-a. <i>Efectele căsătoriei cu privire la relațiile patrimoniale dintre soți</i>	86
1. Precizări prelabile	86
2. Efectele patrimoniale ale căsătoriei în reglementarea Codului familiei	87
2.1. Clasificarea și conținutul relațiilor patrimoniale dintre soți	87
2.2. Principiul egalității în relațiile patrimoniale dintre soți.....	87
2.3. Drepturile și obligațiile patrimoniale ale soților.....	87
2.3.1 Precizări prelabile	87
2.3.2. Obligațiile patrimoniale ale soților	87
2.4. Regimul matrimonial	89
2.4.1. Noțiunea și clasificarea regimurilor matrimoniale	89
2.4.2. Regimul matrimonial în reglementarea Codului familiei ⁶	89
2.5. Bunurile soților	94
2.5.1. Clasificare.....	94
2.5.2. Bunurile comune ale soților.....	94
2.5.3. Bunurile proprii ale soților	106
2.5.4. Bunuri dobândite în timpul căsătoriei a căror natură juridică este controversată	112
2.6. Corelația dintre bunurile comune și bunurile proprii	120

2.7. Aspecte patrimoniale derivând din Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare	120
2.8. Datoriile soților	122
3. Efectele patrimoniale ale căsătoriei în reglementarea Codului civil.....	126
3.1. Precizări prealabile.....	126
3.2. Regimul primar	126
3.2.1. Noțiunea de regim primar.....	126
3.2.2. Normele imperative privind efectele patrimoniale ale căsătoriei	127
3.2.2.1. Clasificarea normelor imperative privind efectele patrimoniale ale căsătoriei	127
3.2.2.2. Dispoziții legale aplicabile în perioadele normale ale căsătoriei	128
3.2.2.3. Dispoziții legale aplicabile în perioade de criză conjugală	136
3.3. Aspecte generale privind regimurile matrimoniale	138
3.3.1. Regimurile matrimoniale reglementate de Codul civil.....	138
3.3.2. Alegerea regimului matrimonial.....	138
3.3.3. Convenția matrimonială	138
3.3.4. Clauza de preciput	147
3.3.5. Modificarea regimului matrimonial.....	156
3.3.6. Aplicarea regimului matrimonial.....	156
3.3.7. Încetarea regimului matrimonial.....	158
3.3.8. Lichidarea regimului matrimonial	159
3.4. Regimurile matrimoniale reglementate de Codul civil	159
3.4.1. Precizare prealabilă.....	159
3.4.2. Regimul matrimonial al comunității legale	160
3.4.3. Regimurile matrimoniale convenționale.....	167
3.4.3.1. Regimurile matrimoniale convenționale reglementate de Codul civil.....	167
3.4.3.2. Regimul matrimonial al separației de bunuri	167
3.4.3.3. Regimul matrimonial al participării la achiziții	171
3.4.3.4. Regimul matrimonial al comunității convenționale	175
3.5. Modificarea regimurilor matrimoniale.....	180
3.5.1. Modificarea convențională	180
3.5.2. Modificarea judiciară.....	181
Secțiunea a 4-a. <i>Efectele căsătoriei cu privire la capacitatea de exercițiu a soțului minor</i>	182
Secțiunea a 5-a. <i>Aplicarea în timp a dispozițiilor Codului civil privitoare la efectele personale și efectele patrimoniale ale căsătoriei</i>	182
CAPITOLUL VI. NULITATEA CĂSĂTORIEI	185
Secțiunea 1. <i>Noțiunea și particularitățile nulității căsătoriei</i>	185
1. Noțiunea de nulitate a căsătoriei.....	185
2. Particularitățile nulității căsătoriei	185
Secțiunea a 2-a. <i>Clasificarea nulității căsătoriei</i>	186
Secțiunea a 3-a. <i>Cazurile de nulitate absolută a căsătoriei</i>	186

Secțiunea a 4-a. <i>Cazurile de nulitate relativă a căsătoriei</i>	191
Secțiunea a 5-a. <i>Regimul juridic al nulității căsătoriei</i>	193
1. Noțiunea de regim juridic al nulității căsătoriei	193
2. Conținutul regimului juridic al nulității căsătoriei	193
Secțiunea a 6-a. <i>Aspecte procedurale în cazul nulității căsătoriei</i>	195
1. Competența în materia nulității căsătoriei	195
2. Sarcina probei în materia nulității căsătoriei	195
3. Raportul dintre nulitatea și desfacerea căsătoriei	195
Secțiunea a 7-a. <i>Efectele nulității căsătoriei</i>	195
1. Precizări prealabile	195
2. Efectele nulității căsătoriei	196
2.1. Efectele nulității căsătoriei în cazuri obișnuite	196
2.1.1. Efectele nulității căsătoriei cu privire la relațiile dintre soți	196
2.1.2. Efectele nulității căsătoriei cu privire la relațiile dintre părinți și copii	197
2.2. Efectele nulității în cazul căsătoriei putative	197
2.2.1. Noțiunea de căsătorie putativă	197
2.2.2. Condițiile căsătoriei putative	197
2.2.3. Efectele nulității în cazul căsătoriei putative	198
Secțiunea a 8-a. <i>Aplicarea în timp a dispozițiilor Codului civil privitoare la nulitatea căsătoriei</i>	200
CAPITOLUL VII. ÎNCETAREA CĂSĂTORIEI	201
1. Noțiunea de încetare a căsătoriei	201
2. Cazurile de încetare ale căsătoriei	201
3. Efectele încetării căsătoriei	201
CAPITOLUL VIII. DESFACEREA CĂSĂTORIEI	203
Secțiunea 1. <i>Noțiunea de desfacere a căsătoriei și evoluția divorțului în România</i>	203
1. Noțiunea de desfacere a căsătoriei	203
2. Scurte considerații privind evoluția divorțului în România	203
Secțiunea a 2-a. <i>Soluții normative privind divorțul</i>	206
1. Dualitatea soluțiilor normative privind divorțul	206
2. Admisibilitatea divorțului	206
2.1. Sisteme (concepții) privind divorțul	206
2.2. Sisteme (concepții) privind motivele de divorț	206
3. Interzicerea divorțului	206
Secțiunea a 3-a. <i>Aspecte de drept comparat privind divorțul</i>	207
1. Considerații generale privind divorțul în lume	207
2. Prezentarea comparativă a sistemelor de Reglementare a divorțului prin acordul soților, în diferite state	209
Secțiunea a 4-a. <i>Formele divorțului și alegerea autorității competente</i>	216
1. Formele divorțului	216
2. Autoritățile competente să soluționeze divorțul	217
Secțiunea a 5-a. <i>Divorțul pe cale judiciară</i>	217
1. Formele divorțului pe cale judiciară	217
1.1. Divorțul prin acordul soților pe cale judiciară	217

1.1.1. Modalitățile divorțului prin acordul soților pe cale judiciară	217
1.1.2. Condițiile divorțului prin acordul soților pe cale judecătorească.....	217
1.2. Divorțul din culpă	218
1.2.1. Condițiile divorțului din culpă.....	218
1.2.2. Modalitățile divorțului din culpă	218
1.3. Divorțul pentru separarea în fapt.....	219
1.3.1. Condițiile divorțului pentru separarea în fapt	219
1.3.2. Modalitățile divorțului pentru separarea în fapt	219
1.4. Divorțul din cauza stării sănătății unuia dintre soți	219
1.5. Aspecte procedurale comune privind divorțul pe cale judiciară	219
1.6. Data desfacerii căsătoriei și formalitățile ulterioare rămănerii definitive a hotărârii judecătorești de divorț	233
1.6.1. Data desfacerii căsătoriei.....	233
1.6.2. Formalitățile ulterioare rămănerii definitive a hotărârii de divorț	234
Secțiunea a 6-a. <i>Divorțul prin acordul soților pe cale administrativă</i>	234
1. Condițiile divorțului prin acordul soților pe cale administrativă	234
2. Competența soluționării divorțului pe cale administrativă	234
3. Aspecte procedurale privind divorțul prin acordul soților pe cale administrativă	234
4. Regimul juridic al dispoziției de respingere a cererii de divorț pe cale administrativă	237
5. Data desfacerii căsătoriei pe calea procedurii administrative.....	237
Secțiunea a 7-a. <i>Divorțul prin acordul soților pe cale notarială</i>	237
1. Condițiile divorțului prin acordul soților pe cale notarială.....	237
2. Competența soluționării divorțului pe cale notarială.....	238
3. Aspecte procedurale privind divorțul prin acordul soților pe cale notarială.....	238
Secțiunea a 8-a. <i>Efectele desfacerii căsătoriei</i>	242
1. Precizări prealabile	242
2. Efectele desfacerii căsătoriei cu privire la relațiile dintre soți	242
2.1. Efectele desfacerii căsătoriei cu privire la relațiile personale dintre soți	242
2.2. Efectele desfacerii căsătoriei privind relațiile patrimoniale dintre soți	243
3. Efectele desfacerii căsătoriei cu privire la relațiile dintre soții - părinți și copiii lor minori	248
3.1. Precizări prealabile.....	248
3.2. Efectele desfacerii căsătoriei cu privire la relațiile personale dintre soții-părinți și copii	249
3.3. Efectele desfacerii căsătoriei cu privire la relațiile patrimoniale dintre soții-părinți și copii	253
Secțiunea a 9-a. <i>Aplicarea în timp a dispozițiilor Codului civil privitoare la desfacerea căsătoriei</i>	255

TITLUL III**RUDENIA.....256****CAPITOLUL I. ASPECTE GENERALE PRIVIND RUDENIA256****Secțiunea 1. *Rudenia*256**

1. Noțiunea de rudenie256

2. Clasificarea rudeniei256

3. Gradul de rudenie257

3.1. Noțiunea de grad de rudenie257

3.2. Stabilirea gradului de rudenie257

3.3. Importanța stabilirii gradelor de rudenie260

4. Efectele rudeniei260

5. Durata rudeniei260

6. Dovada rudeniei260

Secțiunea a II-a. *Afinitatea*261

1. Noțiunea de afinitate261

2. Gradul de afinitate261

2.1. Noțiunea de grad de afinitate261

2.2. Stabilirea gradului de afinitate262

3. Efectele afinității264

4. Durata afinității264

5. Dovada afinității264

CAPITOLUL II. FILIAȚIA265**Secțiunea 1. *Considerații introductive privind filiația*265**

1. Noțiunea de filiație265

2. Sediul materiei265

3. Clasificarea filiației265

Secțiunea a 2-a. *Aspecte generale privind stabilirea filiației*266

1. Noțiunea de stabilire a filiației266

2. Modurile de stabilire ale filiației266

Secțiunea a 3-a. *Dovada filiației*267**Secțiunea a 4-a. *Acțiuni în justiție referitoare la filiație*267**

1. Precizare prealabilă267

2. Clasificarea acțiunilor în justiție referitoare la filiație267

3. Caracterele juridice ale acțiunilor în justiție referitoare la filiație268

Secțiunea a 5-a. *Stabilirea filiației față de mamă*268

1. Stabilirea filiației față de mamă prin faptul nașterii268

1.1. Elementele stabilirii filiației față de mamă268

1.2. Actul de naștere și certificatul de naștere269

1.3. Posesia de stat270

1.4. Concordanța dintre actul de naștere și posesia de stat270

1.5. Contestarea filiației față de mamă stabilită prin faptul nașterii270

2. Stabilirea filiației față de mamă prin recunoaștere271

2.1. Noțiunea de recunoaștere a filiației față de mamă271

2.2. Natura juridică a recunoașterii filiației față de mamă271

2.3. Caracterele juridice ale recunoașterii filiației față de mamă271

2.4. Capacitatea juridică necesară pentru recunoașterea filiației față de mamă	272
2.5. Formele recunoașterii filiației față de mamă	272
2.6. Cazurile de recunoaștere	272
2.7. Copiii cu privire la care filiația față de mamă se poate stabili prin recunoaștere	274
2.8. Efectele recunoașterii filiației față de mamă	274
2.9. Înscrierea recunoașterii filiației față de mamă	274
2.10. Contestarea recunoașterii filiației față de mamă	274
2.11. Nulitatea recunoașterii filiației față de mamă	275
3. Stabilirea filiației față de mamă prin hotărâre judecătorească	276
3.1. Acțiunea în justiție pentru stabilirea filiației față de mamă	276
3.2. Cazurile în care filiația față de mamă se poate stabili prin hotărâre judecătorească	276
3.3. Aspecte procedurale privind acțiunea pentru stabilirea filiației față de mamă	277
Secțiunea a 6-a. <i>Stabilirea filiației față de tată</i>	279
1. Considerații introductive privind stabilirea filiației față de tată	279
1.1. Noțiunea de filiație față de tată	279
1.2. Clasificarea filiației față de tată	279
1.3. Modurile de stabilire a filiației față de tată	279
2. Presumția timpului legal al concepției copilului	279
2.1. Conținutul prezumției timpului legal al concepției copilului	279
2.2. Caracterul prezumției timpului legal al concepției copilului	280
2.3. Modul de calcul al timpului legal al concepției copilului	280
3. Stabilirea paternității din căsătorie	281
3.1. Modul de stabilire a paternității din căsătorie	281
3.2. Presumția de paternitate	281
3.3. Conflictul de paternitate (dubla paternitate)	282
3.4. Tăgada paternității	283
3.5. Contestarea filiației față de tatăl din căsătorie	289
4. Stabilirea paternității din afara căsătoriei	290
4.1. Modalități de stabilire a paternității din afara căsătoriei	290
4.2. Efectele stabilirii paternității asupra unui proces penal	290
4.3. Stabilirea filiației față de tată prin recunoaștere	290
4.3.1. Noțiunea de recunoaștere a filiației față de tată	290
4.3.2. Natura juridică a recunoașterii filiației față de tată	290
4.3.3. Caracterele juridice ale recunoașterii filiației față de tată	291
4.3.4. Capacitatea juridică necesară pentru recunoașterea filiației față de tată	291
4.3.5. Formele recunoașterii filiației față de tată	291
4.3.6. Copiii cu privire la care filiația față de tată se poate stabili prin recunoaștere	292
4.3.7. Efectele recunoașterii filiației față de tată	292
4.3.8. Înscrierea recunoașterii filiației față de tată	292
4.3.9. Contestarea recunoașterii filiației față de tată	293

4.3.10. Nulitatea recunoașterii filiației față de tată	294
4.4. Stabilirea filiației față de tată prin hotărâre judecătorească.....	295
4.4.1. Acțiunea în justiție pentru stabilirea filiației față de tată	295
4.4.2. Cazurile în care filiația față de tată se poate stabili prin hotărâre judecătorească	295
4.4.3. Aspecte procedurale privind acțiunea pentru stabilirea filiației față de tată	295
4.4.4. Efectele admiterii acțiunii pentru stabilirea filiației față de tată	298
Secțiunea a 7-a. <i>Despăgubiri pentru cheltuielile făcute în timpul sarcinii, nașterii sau lehzuziei</i>	298
Secțiunea a 8-a. <i>Reproducerea umană asistată medical cu terț donator</i>	299
1. Noțiunea de reproducere umană asistată medical cu terț donator.....	299
2. Sediul materiei.....	300
3. Condițiile reproducerii umane asistată medical cu terț donator.....	300
4. Regimul filiației în cazul reproducerii umane asistată medical cu terț donator	301
5. Contestarea filiației în cazul reproducerii umane asistată medical cu terț donator	301
6. Raporturile dintre tată și copil în cazul reproducerii umane asistată medical cu terț donator	302
7. Regimul informațiilor în cazul reproducerii umane asistată medical cu terț donator	302
Secțiunea a 9-a. <i>Aplicarea în timp a dispozițiilor Codului civil privitoare la filiație</i>	303
CAPITOLUL III. SITUAȚIA LEGALĂ A COPILULUI.....	304
Secțiunea 1. <i>Aspecte introductive privind situația legală a copilului</i>	304
1. Noțiunea de situație legală a copilului	304
2. Sediul materiei	304
Secțiunea a 2-a. Principii și răspunderi privind drepturile copilului	304
1. Principii aplicabile în materia drepturilor copilului.....	304
2. Garanția realizării și exercitării drepturilor copilului	305
3. Răspunderi privind drepturile copilului	306
Secțiunea a 3-a. <i>Drepturile copilului</i>	306
1. Categoriile de drepturi ale copilului	306
2. Drepturile copilului.....	306
2.1. Drepturi și libertăți civile	306
2.2. Drepturi privind mediul familial și îngrijirea alternativă	314
2.3. Drepturi referitoare la sănătatea și bunăstarea copilului	315
2.4. Drepturi vizând educația, activitățile recreative și culturale	317
Secțiunea a 4-a. <i>Egalitatea în drepturi a copiilor</i>	318
1. Principiul egalității în fața legii a copiilor din afara căsătoriei cu cei din căsătorie.....	318
2. Particularități privind numele de familie al copilului	318
2.1. Numele de familie al copilului din căsătorie.....	318
2.2. Numele de familie al copilului din afara căsătoriei.....	321

CAPITOLUL IV. ADOPTIA	323
Secțiunea 1. <i>Considerații introductive privind adopția</i>	323
1. Scurt istoric al adopției	323
2. Clasificarea adopției	325
3. Noțiunea actuală a adopției	327
4. Scopul adopției	327
5. Principiile adopției	328
6. Structura adopției	329
7. Natura juridică a adopției	329
Secțiunea a 2-a. <i>Condițiile de fond ale adopției</i>	329
Secțiunea a 3-a. <i>Procedura adopției</i>	338
1. Precizări prealabile	338
2. Procedura adopției interne	339
2.1. Faza prealabilă încuviințării adopției interne	339
2.2. Faza încuviințării adopției interne	348
2.3. Formalități ulterioare încuviințării adopției interne	350
3. Procedura adopției internaționale	350
3.1. Faza prealabilă încuviințării adopției internaționale	350
3.2. Faza încuviințării adopției internaționale	353
3.3. Formalități ulterioare încuviințării adopției internaționale	354
Secțiunea a 4-a. <i>Efectele adopției</i>	354
1. Data de la care se produc efectele adopției	354
2. Natura relațiilor care se creează între adoptator și adoptat	355
3. Efectele adopției	355
4. Legea aplicabilă efectelor adopției internaționale	359
Secțiunea a 5-a. <i>Încetarea adopției</i>	359
1. Cazurile de încetare a adopției	359
2. Desfacerea adopției	360
2.1. Noțiunea de desfacere a adopției	360
2.2. Cazurile de desfacere a adopției	360
3. Nulitatea adopției	361
3.1. Noțiunea de nulitate a adopției	361
3.2. Clasificarea nulității adopției	361
3.3. Cazurile de nulitate absolută a adopției	362
3.4. Cazurile de nulitate relativă a adopției	362
3.5. Aspecte procedurale privind nulitatea adopției	363
3.6. Formalități ulterioare constatării nulității sau anulării adopției	364
4. Efectele încetării adopției	364
4.1. Data de la care se produc efectele încetării adopției	364
4.2. Efectele încetării adopției	364
Secțiunea a 6-a. <i>Aplicarea în timp a dispozițiilor legale privitoare la adopție</i>	365

TITLUL IV

OCROTIREA MINORULUI.....367

CAPITOLUL I. ASPECTE INTRODUCTIVE PRIVIND OCROTIREA

MINORULUI 367

Secțiunea 1. <i>Noțiunea și reglementarea ocrotirii minorului</i>	367
1. Noțiunea de ocrotire a minorului.....	367
2. Sediul materiei.....	367
Secțiunea a 2-a. <i>Formele de ocrotire a minorului</i>	367
Secțiunea a 3-a. <i>Protecția și promovarea drepturilor copilului</i>	368
1. Beneficiarii dispozițiilor Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, cu modificările și completările ulterioare.....	368
2. Instituții și servicii cu atribuții în domeniul protecției copilului.....	368
2.1. Instituții la nivel central cu atribuții în domeniul protecției copilului.....	368
2.2. Instituții și servicii la nivel local cu atribuții în domeniul protecției copilului.....	368
2.3. Organisme private în domeniul protecției copilului.....	371
3. Obligații în materia protecției și promovării drepturilor copilului.....	372
3.1. Obligațiile autorităților publice și ale organismelor private autorizate.....	372
3.2. Obligațiile celor responsabili de protecția copilului.....	372
4. Prioritatea reglementărilor internaționale în materia drepturilor copilului.....	372
CAPITOLUL II. AUTORITATEA PĂRINTEASCĂ.....	373
Secțiunea 1. <i>Noțiunea și principiile autorității părintești</i>	373
1. Noțiunea de autoritate părintească.....	373
2. Principiile autorității părintești.....	373
2.1. Precizare prealabilă.....	373
2.2. Principiile consacrate de Codul civil.....	373
2.3. Principiile consacrate de Legea nr. 272/2004, cu modificările și completările ulterioare.....	374
Secțiunea a 2-a. <i>Conținutul autorității părintești</i>	375
1. Componentele autorității părintești.....	375
2. Drepturile și îndatoririle părintești.....	375
2.1. Drepturile și îndatoririle părintești referitoare la persoana minorului.....	375
2.2. Drepturile și îndatoririle părintești referitoare la bunurile minorului.....	380
Secțiunea a 3-a. <i>Exercitarea autorității părintești</i>	381
1. Scopul exercitării autorității părintești.....	381
2. Durata exercitării autorității părintești.....	382
3. Formele exercitării autorității părintești.....	382
4. Exercitarea autorității părintești de către ambii părinți.....	382
4.1. Exercitarea în comun a autorității părintești.....	382
4.2. Prezumția mandatului tacit reciproc.....	383
4.3. Soluționarea neînțelegerilor cu privire la exercitarea autorității părintești.....	383
5. Exercitarea autorității părintești de către un singur părinte.....	383
5.1. Exercitarea autorității părintești în cazul morții unuia dintre părinți.....	383
5.2. Exercitarea autorității părintești în cazul punerii sub interdicție judecătorească a unuia dintre părinți.....	383
5.3. Exercitarea autorității părintești în cazul decăderii unui părinte din drepturile părintești.....	383
5.4. Exercitarea autorității părintești în cazul neputinței, din orice motiv, a unuia dintre părinți de a-și manifesta voința.....	384

6. Situații speciale privind exercitarea autorității părintești)	384
7. Scindarea exercitării autorității părintești	385
7.1. Precizări prealabile	385
7.2. Exercițarea autorității părintești după desfacerea căsătoriei părinților	385
7.3. Exercițarea autorității părintești după stabilirea filiației copilului din afara căsătoriei	385
7.4. Exercițarea autorității părintești după constatarea nulității sau anularea căsătoriei părinților	386
8. Sancțiunile aplicabile în cazul neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a îndatoririlor specifice autorității părintești	386
8.1. Clasificarea sancțiunilor aplicabile în materia autorității părintești	386
8.2. Sancțiunile de dreptul familiei în materia autorității părintești	387
8.2.1. Categoriile de sancțiuni în dreptul familiei în materia autorității părintești	387
8.2.2. Decăderea din drepturile părintești	387
CAPITOLUL III. PROTECȚIA ALTERNATIVĂ A COPILULUI	392
Secțiunea 1. <i>Noțiunea, beneficiarii și formele protecției alternative</i>	392
1. Noțiunea de protecție alternativă	392
2. Beneficiarii protecției alternative	392
3. Formele protecției alternative	392
Secțiunea a 2-a. <i>Tutela minorului</i>	392
1. Scurt istoric al tutelei minorului	392
2. Reglementarea actuală a tutelei minorului	393
3. Noțiunea de tutelă a minorului	393
4. Caracterele juridice ale tutelei minorului	393
5. Principiile aplicabile tutelei minorului	394
6. Deschiderea tutelei minorului	395
6.1. Cazuri de instituire a tutelei minorului	395
6.2. Organul competent să instituie tutela minorului	395
6.3. Sesizarea instanței de tutelă	396
6.4. Condițiile cerute pentru tutore	396
6.5. Desemnarea și/sau numirea tutorelui	396
6.5.1. Variante de numire	396
6.5.2. Desemnarea tutorelui de către părinte	396
6.5.3. Numirea tutorelui de către instanța de tutelă	397
6.5.4. Procedura de numire a tutorelui	398
7. Consiliul de familie	398
7.1. Noțiunea de consiliu de familie	398
7.2. Diferențiere față de „consiliul de familie” prevăzut de Legea nr. 217/2003	399
7.3. Componenta consiliului de familie	399
7.4. Constituirea consiliului de familie	400
7.5. Atribuțiile consiliului de familie	400
7.6. Funcționarea consiliului de familie	400
7.7. Sancțiuni aplicabile în cazul actelor încheiate în lipsa sau cu nerespectarea avizului consiliului de familie	401
7.8. Sancțiuni aplicabile în cazul unor acte juridice	401

7.9. Înlocuirea consiliului de familie.....	401
7.10. Exercițarea tutelei doar de către tutore.....	401
8. Exercițarea tutelei.....	402
8.1. Conținutul tutelei minorului.....	402
8.1.1. Precizări prelabile.....	402
8.1.2. Drepturile și îndatoririle tutorelui referitoare la persoana minorului.....	402
8.1.3. Drepturile și îndatoririle tutorelui referitoare la bunurile minorului.....	404
9. Controlul exercitării tutelei minorului.....	407
9.1. Formele controlului exercițiului tutelei minorului.....	407
9.2. Plângerea împotriva actelor sau faptelor tutorelui păgubitoare pentru minor.....	407
10. Încetarea tutelei minorului.....	408
10.1. Precizări prelabile.....	408
10.2. Încetarea funcției tutorelui.....	408
10.3. Încetarea tutelei.....	409
10.3.1. Cazurile de încetare a tutelei.....	409
10.3.2. Darea de seamă generală.....	409
10.3.3. Predarea bunurilor care au fost administrate de tutore.....	409
11. Răspunderea tutorelui.....	410
12. Aplicarea în timp a dispozițiilor privitoare la tutela minorului.....	410
Secțiunea a 3-a. <i>Curatela minorului</i>	411
1. Sediul materiei.....	411
2. Noțiunea de curatelă a minorului.....	411
3. Natura juridică de curatele minorului.....	411
4. Instituirea curatele minorului.....	411
4.1. Cazurile de instituire a curatele minorului.....	411
4.2. Aspecte procedurale privind curatela minorului.....	412
5. Drepturile și îndatoririle curatorului.....	412
6. Încetarea curatele minorului.....	412
Secțiunea a 4-a. <i>Protecția specială a copilului lipsit, temporar sau definitiv, de ocrotirea părinților săi</i>	413
1. Aspecte generale privind măsurile de protecție specială.....	413
1.1. Noțiunea de protecție specială a copilului.....	413
1.2. Durata protecției speciale.....	413
1.3. Serviciile de protecție specială.....	413
1.4. Măsurile de protecție specială.....	413
1.4.1. Categoriile de măsuri de protecție specială.....	414
1.4.2. Beneficiarii protecției speciale.....	414
1.4.3. Stabilirea și aplicarea măsurilor de protecție specială.....	414
1.4.4. Dreptul la acțiune în justiție în cazul măsurilor de protecție specială.....	415
1.4.5. Monitorizarea aplicării măsurilor de protecție specială.....	415
1.4.6. Modificarea sau încetarea măsurilor de protecție specială.....	415
1.4.7. Dreptul copilului față de care a fost luată o măsură de protecție specială de a menține relații cu alte persoane.....	416

2. Plasamentul copilului	416
2.1. Noțiunea de plasament al copilului	416
2.2. Condițiile plasamentului copilului	416
2.3. Regulile aplicabile la stabilirea plasamentului copilului	416
2.4. Organele competente pentru plasamentul copilului	417
2.5. Efectele plasamentului copilului	417
3. Plasamentul în regim de urgență.....	418
3.1. Noțiunea de plasament în regim de urgență	418
3.2. Condițiile plasamentului în regim de urgență	418
3.3. Regulile aplicabile la stabilirea plasamentului în regim de urgență.....	418
3.4. Organele competente în cazul plasamentului în regim de urgență.....	418
3.5. Efectele plasamentului în regim de urgență	419
4. Supravegherea specializată.....	419
4.1. Noțiunea de supraveghere specializată	419
4.2. Copiii față de care se poate dispune măsura supravegherii specializate	419
4.3. Organele competente în cazul supravegherii specializate.....	419
5. Aspecte procedurale comune privind măsurile de protecție specială	420
5.1. Competența în materia măsurilor de protecție specială.....	420
5.2. Procedura de soluționare a cauzelor privind măsurile de protecție specială.....	420
5.3. Completarea dispozițiilor procedurale	421
<i>Secțiunea a 5-a. Protecția copiilor refugiați și protecția copiilor în caz de conflict armat</i>	<i>421</i>
1. Protecția copiilor refugiați	421
1.1. Categoriile de copii care beneficiază de protecție și asistență umanitară	421
1.2. Formele de protecție reglementate de Legea nr. 122/2006 privind azilul în România	422
1.3. Noțiunea de solicitant de azil.....	422
1.4. Situația minorilor neînsoțiți solicitanți de azil	422
1.5. Aspecte procedurale privind soluționarea cererii de acordare a statutului de refugiat.....	422
2. Protecția copiilor în caz de conflict armat	423
2.1. Copiii care beneficiază de protecție și asistență	423
2.2. Interdicția folosirii copilului pentru anumite activități în timpul conflictelor armate	423
2.3. Obligații ale instituțiilor statului în caz de conflicte armate.....	423
<i>Secțiunea a 6-a. Protecția copilului care a săvârșit o faptă penală și nu răspunde penal.....</i>	<i>424</i>
1. Măsurile care pot fi luate față de copilul care a săvârșit o faptă prevăzută de legea penală și care nu răspunde penal.....	424
2. Organele competente cu privire la măsurile de protecție.....	424
3. Criteriile de alegere a măsurii de protecție	424
4. Plasamentul.....	425
4.1. Plasamentul în familia extinsă sau în cea substitutivă	425
4.2. Plasamentul într-un serviciu de tip rezidențial specializat	425
5. Supravegherea specializată.....	425

5.1. Conținutul măsurii supravegherii specializate	425
6. Interdicția de a se da publicității anumite date	425
7. Servicii specializate pentru reintegrare în societate a copilului care săvârșește fapte prevăzute de legea penală și nu răspunde penal	426
Secțiunea a 7-a. <i>Protecția copilului împotriva exploatării</i>	426
1. Aspecte comune privind protecția copilului împotriva exploatării.....	426
1.1. Dreptul de protecție împotriva exploatării	426
1.2. Sesizarea organelor competente pentru protecția copilului.....	426
1.3. Obligații privind readaptarea și reintegrarea copilului victimă	426
2. Protecția copilului împotriva exploatării economice	426
2.1. Dreptul de protecție împotriva exploatării economice	426
2.2. Reintegrarea școlară.....	427
2.3. Obligația de a promova campanii de conștientizare și informare	427
3. Protecția copilului împotriva consumului de droguri	427
3.1. Dreptul de protecție împotriva consumului de droguri	427
3.2. Interdicția vânzării de solvenți copiilor.....	427
3.3. Obligații ale instituțiilor statale privind strategiile antidrog.....	427
4. Protecția copilului împotriva abuzului sau neglijenței.....	428
4.1. Noțiunea de abuz asupra copilului	428
4.2. Noțiunea de neglijare a copilului	428
4.3. Interdicții menite să protejeze copilul	428
4.4. Sesizarea cazurilor de abuz sau de neglijare a copilului	428
4.5. Obligațiile Direcției generale de asistență socială și protecția copilului în cazul copilului abuzat sau neglijat	429
4.6. Aspecte procedurale privind cazurile de abuz sau de neglijare a copilului	429
5. Protecția copilului împotriva răpirii sau oricăror forme de traficare	430
6. Protecția copilului împotriva altor forme de exploatare	430
6.1. Dreptul la protecție împotriva oricărei forme de exploatare	430
6.2. Obligații ale instituțiilor și autorităților publice privind protecția copilului	430
Secțiunea a 8-a. <i>Aplicarea în timp a dispozițiilor Codului civil privitoare la ocrotirea minorului</i>	431

TITLUL V

OBLIGAȚIA LEGALĂ DE ÎNTREȚINERE.....432

Secțiunea 1. <i>Aspecte introductive privind obligația legală de întreținere</i>	432
1. Precizări prealabile	432
2. Noțiunea de obligație legală de întreținere	432
3. Fundamentele obligației legale de întreținere	432
4. Caracterele juridice ale obligației legale de întreținere.....	433
Secțiunea a 2-a. <i>Persoanele între care există obligația legală de întreținere și ordinea în care datorează întreținerea</i>	436
1. Persoanele între care există obligația legală de întreținere	436
2. Ordinea în care se datorează întreținerea	436
2.1. Regulile care guvernează ordinea în care se datorează întreținerea	436

2.2. Ordinea de plată a întreținerii.....	437
2.3. Situații speciale privind ordinea de plată a întreținerii.....	437
2.3.1. Situația persoanelor obligate concomitent la întreținere către aceeași persoană	437
2.3.2. Situația persoanelor îndreptățite concomitent la întreținere față de aceeași persoană.....	442
Secțiunea a 3-a. Condițiile obligației legale de întreținere	442
1. Precizare prealabilă.....	442
2. Condițiile privitoare la creditorul întreținerii.....	442
3. Condițiile privitoare la debitorul întreținerii.....	445
Secțiunea a 4-a. <i>Categorii de obligații legale de întreținere</i>	446
1. Obligația de întreținere dintre soți	446
2. Obligația de întreținere dintre foștii soți	448
3. Obligația de întreținere dintre părinți și copii	450
3.1. Aspecte generale privind obligația de întreținere dintre părinți și copii	450
3.2. Obligația de întreținere dintre părinți și copiii minori.....	450
3.3. Obligația de întreținere dintre părinți și copiii majori	454
4. Obligația de întreținere a soțului care a contribuit la întreținerea copilului celui alt soț, față de acel copil	456
5. Obligația de întreținere a copilului întreținut de către soțul părintelui său, față de cel care l-a întreținut	456
6. Obligația de întreținere a celui care a luat un copil pentru a-l îngriji sau proteja temporar.....	457
7. Obligația de întreținere a moștenitorului persoanei care a fost obligată la întreținerea unui minor sau care, fără a avea obligația legală, i-a dat acestuia întreținere	457
Secțiunea a 5-a. <i>Executarea întreținerii</i>	457
1. Obiectul întreținerii.....	457
2. Cuantumul întreținerii.....	458
3. Data de la care se datorează întreținerea.....	459
4. Modalitățile de executare a întreținerii	459
5. Modificarea pensiei de întreținere	460
6. Încetarea întreținerii	460
7. Restituirea cheltuielilor făcute cu întreținerea unei persoane pe calea acțiunii în regres	462
8. Restituirea întreținerii nedatorate	462
Secțiunea a 6-a <i>Aspecte procedurale privind obligația legală de întreținere</i>	462
Secțiunea a 7-a. <i>Aplicarea în timp a dispozițiilor Codului civil privitoare la obligația legală de întreținere</i>	465